

Gipuzkoaren Ekonomi Garapena

SINDIKATUEN ZEREGINA

Economic Development in Gipuzkoa
THE ROLE OF UNIONS

Desarrollo Económico de Gipuzkoa
EL PAPEL DE LOS SINDICATOS

1. Joan diren hamarkadetan, esparru akademiko, profesional eta politikoetan goraka joan da mugimendu sindikala gutxiesteko kultura, eta azkenean gizartean ere hedatu da joera hori. Pixkanaka-pixkanaka, sindikatuak garapen ekonomikorako oztopoa, eta enpresen eta erakunde publikoen eraginkortasunerako arazoa direlako interpretazioa hedatu da.

2. Nolabait, pertzepzio hori indarrean dagoen kultura ekonomikoaren gauzatzea baizik ez da. Izan ere, zientzia ekonomikoa behin eta berriro

huts egiten duten kontzepzio abstraktuetan eta funtzio matematikoetan oinarritu da, eta behin eta berriro huts egingo dute, ez dutelako kontuan hartu azken batean ekonomia ez dela oinarritzen kalkulu matematikoan edo errealitatearen interpretazio mekanikoetan eta, aldiz, pertsonengan eta giza taldeengan, norbanakoen eta kolektiboen premia eta borondatean eta erabaki politikoetan oinarritzen dela.

3. Sindikatuen jarduerarekiko gutxiespen hori, ziurrenik, gure klase politikoak, hedabideek edo

As a Working Paper, it doesn't reflect any institutional position or opinion neither of EKAI Center, nor of its sponsors or supporting entities

EKAI Center seeks to do business with companies or governments covered in its reports. Readers should be aware that we may have a conflict of interest that could affect the objectivity of this report. Investors should consider this report as only a single factor in making their investment decision.

unibertsitateak kultura ekonomikoaren alorrean duten gabeziaren isla da.

4. Sindikatuak ez dira halabeharrezko gaitza. Enpresan eta gizarte osoan errentak orekaz banatzeko funtsezko elementuak dira, lehenik eta behin.

5. Gure gizartean enpresaren botere juridikoa jabeari aitortzen zaionez, ia saihestezina da jabeak langileen soldaten eta lan-baldintzen bizkar ahalik eta errenta gehien eskuratzeko joera izatea, baldin eta horri galaraziko duen kontrapisu "faktikorik" ez badago. Gure sistema ekonomikoan nahitaezkoa den kontrapisu hori erakunde sindikalak dira, ezin baita bestela izan.

6. Hobeki edo gaizkiago, azken urteetan sindikatuak izan dira ekonomia errealetik hurbilen egon diren iritzi-taldea. Finantza-krisia lehertu zenean, zer gertatu zen jakin nahi zuen edonork indar sindikalei begiratu beharra zeukan. Izan ere, lanaren ordezkari diren heinean, errealetatetik hurbilago zeuden azterketa ekonomikorako irizpide eta metodologiak erabili dituzte, unibertsitate-aditu gehienek defendatu dituztenak baino.

7. Hartara, garapen ekonomikoaren edozein ikuspegi serio izateko, ezinbestekoa da sindikatuen ikuspegia ere kontuan hartzea.

8. Gipuzkoako kasuan, EKAI Centerrek aurretiaz askotan aipatu duen egoera berezia gertatzen da. EAE mailan, gure gaitasun produktiboan eta gure egitura sozial eta instituzionaletan gertatzen den egiturazko defizitaz ari gara. Egitura horiek, hein handi batean, frankismo-aldiko garapen-garaitik datoz, eta azken hamarkadetan, Espainiako lege-eta instituzio-esparruaren bilakaerak nabarmen baldintzatu ditu, gure errealtate produktiborako bat ere aproposak izan ez arren.

9. Gure iritzian, baztertu ezin diren beste arrazoi batzuei muzin egin gabe, arrazoi objektibo horrek azaltzen du, batetik, euskal sindikalismoaren izaera aldarrikatzaileagoa eta, aldi berean, aldarrikapenerako estrategia horiek gure gizartean izan duten arrakasta. Nolabait, jarduera sindikalari esker, esparru juridiko-politikoak sortzen zituen egiturazko defizit sozial eta instituzionalak orekatu ditu gure herrialdeak.

10. Gainera, "aldarrikapenerako" eginkizunaz gain, sindikatuak enpresako lan-faktorearen ordezkariak diren heinean, langileen premiak, sentsibilitateak eta proposamenak interpretatzeko funtsezko elementuak dira enpresa-jarduerari loturiko politika ekonomikoetan.

11. Hori guztia dela eta, Gipuzkoako estrategia sozio-ekonomikoak zehaztean halabeharrez hartu behar dira kontuan sindikatuak, eta beste inguru geografiko batzuetan (bestelako oreka sozial edo instituzionalekin) izan lezaketena baino parte-hartze handiagoa izan beharko lukete, gainera.

12. Hausnarketa horrek ez du bazterten errealtatea interpretatzean eta proposamenak egitean, logika sindikala (halabeharrez) partziala izango dela. Erakunde patronalen logika partziala izango den hein berean. Bi eragileok enpresa barruko kapitala-lana dialektikan kokatzen dute euren eginkizuna, eta biek ere patronalaren eta sindikatuen arteko kontraktasunaren bidez definitzen dutenez euren burua, hartzen duten jarrera dialektikoak, halabeharrez, jarrera "partziala" izango dute errealtatearen azterketan eta proposamenak egitean. Batez ere kapitala-lana gatazkari lotutako jarrerak aztertu edo hartzen dituztenean, patronalak nahiz sindikatuek berezkozat jotzen dute euren iritzia

As a Working Paper, it doesn't reflect any institutional position or opinion neither of EKAI Center, nor of its sponsors or supporting entities

EKAI Center seeks to do business with companies or governments covered in its reports. Readers should be aware that we may have a conflict of interest that could affect the objectivity of this report. Investors should consider this report as only a single factor in making their investment decision.

beste alderdiak hartuko duenaren aurkakoa izango dela.

Horrexegatik, erakunde patronal batek ere ez du esango (eta ezin du esan) langile batzuek edo guztiek ez dituztela eskubide edo soldata nahikoak, aztertzen den errealitatea edozein izanik ere. Kontrakoa gertatzen da (eta horrelaxe izan behar du) sindikatuen kasuan.

13. Horrexegatik, sindikatuei ezin zaie eskatu gobernuaren posizioak hartzea, eta ezin zaie leporatu enpresarien aurrean aldarrikapeneko proposamenak egitea etengabe. Ildo beretik, enpresariei ezin zaie egotzi kontrako jarrera hartzea. Sindikatuak eta enpresariak entzun beharra dago, eta egiten dituzten proposamenak kontuan hartu behar dira, baina betiere bakoitzak duen eginkizunaren izaera "partziala" ahantzi gabe.

14. Azkenik, enpresa barruko kapitala-lana gatazka hutsetik kanpo, sindikatuek gure esparruan jokatu duten eginkizuna ere kontuan hartu behar da. Izan ere, askotan gure egitura politikoaren, edo kontsumitzaileen eta erabiltzaileen erakundeen pisu eskasak dakartzaten defizit batzuk orekatu dituzte. Sindikatuek Gipuzkoan eskuratu duten pisu sozial eta politikoaren ondorioz, funtsezko eginkizuna dute ingurumen-politikak, kontsumitzaileen eskubideak, emakumeen eskubideak, irakaskuntza, osasuna, gizarte segurantzza, gizarte-zerbitzuak, administrazio publikoaren antolaketa etab. diseinatzeko uanean.

As a Working Paper, it doesn't reflect any institutional position or opinion neither of EKAI Center, nor of its sponsors or supporting entities

EKAI Center seeks to do business with companies or governments covered in its reports. Readers should be aware that we may have a conflict of interest that could affect the objectivity of this report. Investors should consider this report as only a single factor in making their investment decision.